

genotypisch compleet (principeel omnipotent).

Trouwens op een later stadium zijn alle cellen nog realiseerbaar omnipotent, zelfs in den mensch. We krijgen bij hem zoo ongeslachtelijke voortplanting doordat de jonge kiem in twee stukken uiteenvalt. Dan ontstaan de bekende eenëiige tweelingen, die lichamelijk opgeveer identiek zijn en ook intellectueel sterk op elkaar gelijken. Eigenlijk is hun levende ziel gelijk. Psychologen hebben reeds op het voor hen belangwekkende van deze tweelingen gewezen. Bij psychologische tests vertoonen zulke kinderen een opvallend gelijke lichamelijke capaciteit en gelijke begaafdheid. Opmerkelijk is echter hun uiteenloopen, zoodra het op dingen van eerlijkheid, wilskracht e.d. aankomt. Ouders, die zulke dingen makkelijker waarnemen, vinden zulke kinderen trouwens dikwijls om die reden erg verschillend. Dit zijn nu echte persoonlijk-individuele verschillen, naast de zuiver biologisch-individuele verschillen door verschillende voeding, toeval e.d.

Op al de vragen, die zich hier voordoen, zal ik niet ingaan. Ze liggen trouwens meestal buiten mijn terrein. Ik kom er eigenlijk hoofdzakelijk toe, omdat ik hier niet alleen de ziel van het biologische individu heb moeten inhalen tegen den zin van de physiologen, die haar uit principe of voor 't gemak willen loslaten, maar ook omdat ik ze op vele psychologen en theologen heb moeten veroveren, die ze niet van den geest willen scheiden. Wel moet ik zeggen, dat de talloze biologische moeilijkheden bij de opvatting van het doode lichaam en de levende en denkende ziel, sterk gereduceerd worden door de nieuwere (oudere) indeeling in het levende, bezielde lichaam en de denkende en willende geest.

Bij de planten zijn voor onze bespreking nog twee interessante punten te noemen, die met elkaar in verband staan. Dit is ten eerste de vraag of een boom een natuurlijken dood sterft, dan wel, of hij eeuwig leven kan.

Een boom groeit namelijk aan alle punten verder en zou steeds grooter worden, als er tenslotte geen wanverhouding kwam tusschen de deelen (wortels en kruin) en als de stam tenslotte niet verteerde. De onmiddellijke oorzaak van het afsterven is tenslotte wel ergens in de buitenwereld aan te wijzen, maar zoo is het bij den mensch ook. Ook innerlijk is er een hoogtegrens bij de boomen, daar zuigkracht der bladeren en cohaesie van het water in de vaten ergens een grens hebben. Alle wanverhoudingen en grenzen zijn nu reeds van het begin af in de plant als mogelijkheid aanwezig, zodat men haar niet principeel als eeuwig levend mag beschouwen.